

150 Opatrných se sešlo již po desáté v Líšné na Zbirožsku

7. května 2011 se již po 10. sešel rod Opatrných v Líšné na Zbirožsku. Tedy po desáté od roku 1999, kdy rod obnovil tradici rodových setkání, která sahá až do roku 1935.

Tradiční setkání začalo jako obvykle v Líšné v kostelíku na návsi a u statku, na jehož průčelí visí pamětní deska „Za věrnost půdě“ z roku 1937, udělená rodu Opatrných. V Líšné se rod setkává proto, že odtud vedou první prokazatelné kroky Opatrných z roku 1590 od Matěje Opatrného...

Letošního setkání se zúčastnilo více než 150 osob, spojených rodovou přízní ze všech krajů České Republiky, Polska, Švédska a USA. Jubilejní setkání bylo uvedeno slavnostním zahájením, poté společným obědem, vernisáží dokumentů o historii rodu a prezentací rodokmenu v cerhovické Sokolovně. Nejmladším účastníkem byl půlroční Ondra a setkal se zde i s pamětníky někdejšího setkání ve 30. letech min. století - Jiřinkou a Ludmilou, kterým letos bude krásných 95 let.

Na letošním skupinovém snímku sice nejsou úplně všichni, ale i tak sděluje onu půvabnou symboliku, kdo se dnes může hrdě hlásit ke svým kořenům v Líšné. Původní velikost fotografie je dostupná na adrese <http://rodopisna-revue-online.tode.cz/regiony/sraz-opatrni.jpg> O rodu Opatrných si také můžete přečíst související článek na adrese: <http://rodopisna-revue-online.tode.cz/regiony/opatrnny.pdf>

Rodokmen rodu Opatrných sahá až do roku 1590 a obsahuje téměř 1800 osob z Evropy a USA, které mají společné příjmení Opatrný. Rod má nejen svůj rodokmen, ale i svoji vlastní vlajku a archiv, kde se uchovávají dokumenty, informace a fotografie členů rodu z historie i současnosti. Všichni přítomní se shodli, že i v dnešní době má smysl udržovat rodové tradice, setkávat se, společně si pomáhat a podporovat se – ať již někdo přijel zblízka, nebo vážil na sraz cestu přes Atlantik... Další setkání se bude konat v roce 2013.

Úvodem zmiňuji rok 1999. Jako bychom my, Opatrní, obnovením svých tradic zároveň odpověděli na otazník v závěru článku, který vyšel téhož roku (viz příloha). Autor v něm popisuje okolnosti, za kterých byla v roce 1937 jako prvnímu rodu právě Opatrným udělen dekret a pamětní deska.

Jan Opatrný

Miloslav Trnka

Náš rodný erb, ten tvrdého je slohu ...

*Náš rodný erb, ten tvrdého je slohu,
jej první šlechtic marně v štítu hledá,
jak na nás přešel od dědova děda:
Klas potem zrosený a větev hlohu...*

Začátek jedné pozapomenuté básně od J. V. Sládka připomíná, jak dávná a rozšířená byla myšlenka na založení tradice uctívání památky selských rodů, symbolů naší národní odolnosti. Z jejich kořenů strom českého života vyrůstal a čerpal sílu k vytvoření těch nejkrásnějších květů a plodů. Potvrzuje to i událost, stará přes šedesát let.

Psal se 3. únor 1935. „Udrželi jste svůj grunt alespoň sto roků?“ ptal se redaktor Ježek v anketě deníku Venkov. Ohlas byl nečekaný. Sešlo se tolik kladných odpovědí, že je redakce nestačila uveřejňovat. Obrovská vlna zájmu o selský rodopis zaskočila i samotného autora akce, vrchního redaktora Vraného, jinak ostříleného žurnalistu a senátora strany republikánské. Dopisy čtenářů byly všude. Zával v redakční místnosti odvrátili až „záchranáři“ ze Sdružení venkovských kronikářů. Ti se také ujali dalšího zpracování a vedení ankety. Odpovědi ukázaly, že většina z přihlášených rodů drží svůj statek mnohem déle, než sto let. Byla však stanovena přísná kritéria. Vyžadovalo se předložení všech převodních dokladů. Uchazeči o uznání starousedlosti absolvovali i pěknou štrapáci po úřadech a archivech. Tu pro výpisy z matrik, jindy z pozemkových knih a zemských katastrů, vše řádně ověřeno a skvěle orazítkováno.

Na rody, které tak prokázaly určitou dobu hospodaření na stejném místě v přímé linii mužské či ženské posloupnosti, čekalo vyznamenání v trojí podobě: za jedno století se dával diplom s nápisem „Za věrnost půdě“, pěkně vyvedený podle návrhu pana malíře Aloise Moravce. Stopadesátinickým gruntům náležela bronzová plaketa s heslem „Rodům půdě věrným, vděčný národ celý“ od sochaře Bílka z Hořic v Podkrkonoší. Nástupnická řada hospodářů delší než dvěstěpadesát let pak zajistila žadateli metu nejvyšší. Byla to kamenná pamětní deska z českého syenitu s texty Za věrnost půdě a Na této usedlosti hospodaří rod ... od roku ...

O počtách selským rodům se psalo i v měsíčníku Osvěta venkova, v Brázdě a Lidovém deníku. Ke zdaru věci přispěli historikové Josef Pekař i Arne Novák, třeboňský archivář Václav Hadač a knihovník Bohumír Lifka. Profesionální oporou a duší celé časově náročné akce byl další Jihočech, genealog Jan Petr - rodák z Dolního Třebonína a místopředseda Rodopisné společnosti v Praze. Jako zkušený badatel nezištně pomohl téměř všem účastníkům ankety překonat mnohá úskalí v jejich pátrání a v orientaci mezi různými historickými prameny. Vztah dr. Jana Petra k českému rodopisu byl dán jak jeho láskou k pohnutým dějinám českého selství, tak studiem geografie a antropologie na přírodovědecké fakultě UK v Praze. Napsal několik publikací věnovaných jižním Čechám (mj. Doudlebským krajem, 1930). Jeho organizační schopnost posunula všechny pracovní postupy výrazně kupředu, takže první pamětní dekret a desku dostal dne 15. 5. 1937 rod Opatrných. Byly jim přivezeny přímo na statek v Líšné u Zbirohu. Filmový záznam události uvedl pan Čáslavský v TV seriálu Hledání ztraceného času.

Od dalšího předávání cen na venkově bylo „... upuštěno pro nebezpečí dobytčí nákazy a pro vzrušené události podzimní...“. Přišlo totiž září 1938 - všeobecná mobilizace a mnichovský diktát. Další slavnosti proběhly vždy hromadně v Praze. Ke dvěma posledním (1940 a 1941) byla sloužena mše svatá v katedrále sv. Víta. Ocenění předával osobně ministr zemědělství, hrabě Mikuláš z Bubna-Litice a předseda České zemědělské rady Adolf Hrubý. Setkání nepřineslo jen povznášející proslovy. Sálem zněla hudba, zpěv a recitace Selských písní J.V.Sládka. Uznání sklídila také nová báseň Jana Petra „Vám, starým rodům, patří čest a dík“. Podobná každoroční vyznamenávání se později přenesla i na rody lesnické, živnostenské a učitelské. Kdo ví, jestli se dnešní generace nepokusí tyto tradice obnovit?

Václav Slaboch : Ze zastrčeného